

S. AMBROZJA JADWIGA KALINOWSKA OSB*

**WSPÓLNOTOWE I INDYWIDUALNE FORMY
ŻYCIA KONSEKROWANEGO W JUBILEUSZOWYM ROKU
25-LECIA DIECEZJI ELCKIEJ (RYS HISTORYCZNY)**

Diecezja elcka utworzona została na mocy bulli papieża Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae populus*, dnia 25 marca 1992 r.¹. Bulla ta zmieniła w sposób zasadniczy dotychczasowy układ administracyjny Kościoła katolickiego w Polsce, w celu ograniczenia wielkości diecezji, by ułatwić biskupom diecezjalnym kontakt ze świeckimi wiernymi i duchowieństwem parafialnym.

Nowo utworzona diecezja obejmuje tereny północno-wschodniej Polski i składa się z dwóch części: wschodniej – łomżyńskiej (ludność stabilna) i zachodniej – warmińskiej (ludność napływowa z Kresów II RP, Mazowsza i Wielkopolski). Obszar diecezji elckiej wynosi 11 000 km² i liczy obecnie ok. 410 000 mieszkańców. W tej diecezji dotychczasowe dziedzictwo, nie tylko w postaci: obszarów, świątyń i ludności, ale także życia katolickiego, a w nim i życia konsekrowanego w części pochodzącej z diecezji łomżyńskiej (od 1925 r.) zostało niejako skumulowane z podobnym, aczkolwiek różniącym się dziedzictwem części Kościoła warmińskiego (od 1243 r., a zwłaszcza 1466-1772 – „Ostpreussen”) repolonizowanego po roku 1945 na terenie krainy geograficznej nazwanej po II wojnie światowej – Mazurami, czyli częścią tzw. ziem odzyskanych północno-wschodnich.

Pierwszy ordynariusz elcki bp dr Wojciech Ziemba i jego biskup pomocniczy, dr Edward Samsel, który po zmianie biskupa ordynariusza, w roku 2000 został drugim z kolei biskupem elckim, położyli solidne fundamenty administracyjne, organizując – kurię diecezjalną, wyższe seminarium duchowne i sąd

---

* s. dr hab. Ambrozja Jadwiga Kalinowska OSB, prof. UWM – wykładowca języka łacińskiego i patrologii na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; e-mail: jadwigakalinowska@o2.pl

¹ Jan Paweł II, Bulla *Totus Tuus Poloniae populus*, „Acta Apostolicae Sedis” 84(1992), nr 12, s. 1099-1112.

² W. Guzewicz, *Diecezja elcka w zarysie (1992-2012)*, Elk 2012, s. 17-18, 19-21.

biskupi – konieczne do funkcjonowania i rozwoju nowo założonej diecezji. Przy tych zasadniczych pracach administracyjnych objęto także troską administracyjną i duszpasterską inne agendy diecezjalne; jak sieć parafialna i dekanalna, katechizacja, szkolnictwo katolickie, ruchy i wspólnoty religijne, etc.

Dalsze przygotowanie do srebrnego jubileuszu diecezji

Nie zapomniano również w nowo utworzonej diecezji o pogłębieniu formacji duchowej osób życia konsekrowanego.

Zanim przejdziemy do konkretnych dokonań w tej dziedzinie, należy wyjaśnić podstawowe formy życia konsekrowanego w ogólnym zarysie. Są to według nowej terminologii posoborowej (Vaticanum II) formy wspólnotowe i indywidualne. Wspólnotowe: to instytuty zakonne i stowarzyszenia życia apostołskiego oraz niektóre instytuty świeckie. Indywidualne to konsekrowane: dziewice, wdowcy i wdowy oraz pustelnicy. Te ostatnio wymienione różnią się zasadniczo sposobem życia i rodzajem apostołstwa od instytutów wspólnotowych.

„Stan życia konsekrowanego, chociaż wyrasta z profesji rad ewangelicznych (zakorzeniony w sakramencie Chrztu św.) i nie dotyczy hierarchicznej struktury Kościoła, należy jednak w sposób organiczny do jego życia i świętości³.

Sam Jezus osobiście, jak zapisano na kartach Ewangelii, zalecał swoim uczniom postrzeganie rad ewangelicznych (Mt 19, 11), a św. Paweł radził (1 Kor 7,7) powołanym, by ze względu na Królestwo Boże, niepodzielnym sercem w dziewictwie czy w celibacie poświęcali się samemu tylko Bogu. Dalej Apostoł narodów wskazywał postępowanie Jezusa jako wzór posłuszeństwa (Flp 2, 7); „Chrystus [...] ogołocił samego siebie przyjmawszy postać sługi [...] uniżył samego siebie stając się posłusznym aż do śmierci i to śmierci krzyżowej”. A także jako wzór ubóstwa: „Znacie przecież łaskę Pana naszego Jezusa Chrystusa, który będąc bogatym dla was stał się ubogim, aby was ubóstwem swoim ubogacił” (2 Kor 8, 9).

Widzimy więc, że rady ewangeliczne mają także swoje odzwierciedlenie w Piśmie Świętym. Komentowali je w traktatach ascetycznych ojcowie Kościoła zarówno łacińscy (Cyprian, Augustyn, Hieronim ze Strydonu), jak i greccy (Grzegorz z Nyssy, Jan Chryzostom). Objaśnianiem rad ewangelicznych zajmował się także Sobór Watykański II, znajdziemy je także w nauczaniu papieży: Jana Pawła II i obecnego Ojca Świętego Franciszka.

Przyjęcie konsekracji zobowiązuje zainteresowane osoby do potwierdzonej publicznie ślubami woli realizowania w życiu rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa w instytucie zakonnym, zatwierdzonym przez kompetentną władzę kościelną, we wspólnocie, zgodnie z powszechnym prawem zakonnym i według własnego prawa instytutu (reguła, konstytucje, dyrek-

³ Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, nr 44.

torium). Prawo własne służy zachowaniu i rozwojowi charyzmatu założyciela lub założycielki oraz zachowaniu zdrowych tradycji, czyli dziedzictwa instytutu⁴.

Uwzględnienie prawa własnego instytutu stwarza możliwość różnorodności instytutów zakonnych w Kościele i rozwój charyzmatu własnego, działalności apostołskiej oraz wierne posługiwanie Bogu i bliźnim, czyli pomoc w zbawczej misji Kościoła⁵. Dystans od świata, wyrażany na różne sposoby, wynikający z natury życia zakonnego, określony jest przez prawo własne i wynika z rodzaju wykonywanego apostolatu. Członkowie instytutu zakonnego zobowiązani są do publicznego dawania świadectwa w wymiarze chrystologicznym i eklezjalnym, tzn. odtwarzania życia Chrystusa na ziemi i wzywania wiernych do wypełniania ich chrześcijańskiego powołania. Przez to jednak często stają się widocznym znakiem sprzeciw wśród zlaicyzowanego, a nawet ateistycznego społeczeństwa także polskiego.

W stowarzyszeniach zaś życia apostołskiego również zatwierdzonych przez kompetentną władzę kościelną, członkowie nie składają publicznych ślubów, a żyją konsekracją przyjętą zgodnie z własnym charyzmatem z uwzględnieniem *Kodeksu Prawa Kanonicznego*⁶ i realizują we wspólnotach właściwy sobie cel apostołski: np. filipini, pallotyni, pauliści, lub szarytki i pallotyńki.

Członkowie instytutów świeckich zatwierdzonych także przez władzę kościelną praktykują natomiast swą konsekrację, żyjąc w świecie wspólnotowo lub indywidualnie. Realizują na swój sposób powołanie do doskonałej miłości Boga i bliźniego oraz uświęcania świata. Swym charakterem nawiązują oni do praktykowania w początkowych dziejach Kościoła rad ewangelicznych w świecie. Gdy po edykcie mediolańskim w 313 r. zaprzestano w Cesarstwie Rzymskim prześladowania chrześcijan, wytworzona została nowa forma ofiarowania się Bogu na Jego wyłączną służbę, niekiedy określano ją jako białe męczeństwo. Taką formę życia wybierały, jak już wspomniano, dziewice i pustelnicy, wdowy i wdowcy konsekrowani.

W tym okresie często z grona anachoretów lub mnichów-cenobitów Stolica Apostolska wybierała kandydatów na biskupów a także na papieży.

W średniowieczu były to zastępy oblatów świeckich czyli świeckich zakonów trzecich. W XVI w. można tu przykładowo wymienić Towarzystwo św. Urszuli: Anielanki. W XIX w. była to kategoria członkiń zjednoczonych w honorackich zgromadzeniach w Polsce. Na wniosek Agostino Gemellogo⁷ papież Pius XII w 1947 r. zatwierdził taką formę życia konsekrowanego kon-

⁴ KPK, kan. 578.

⁵ Tamże, kan. 577.

⁶ Tamże, kan. 731-746.

⁷ Działacz kościelny, założyciel Uniwersytetu Sacro Cuore, lekarz, psycholog. Zob. B. Brzuszek, *Gemelli Agostino OFM (1878-1959)*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 5, red. J. Bienkowski i in., Lublin 1989, kol. 936-938.

stytucją *Provida Mater Ecclesia*, jako instytucje świeckie⁸. Ich cechy charakterystyczne to: świeckość i apostołat. Duchowość mogą sobie wybierać spośród dotychczas znanych: benedyktyńska, franciszkańska, karmelitańska, czy ignacjańska itd. Instytucje te różnią się jedynie charyzmatami. Członkowie składają śluby zwane prywatnymi lub pół publicznymi. Żyją w świecie samotnie lub przy rodzinach. Ukryte na różne sposoby życie konsekrowane w świeckiej formie i roztropnie prowadzone apostołstwo ma większe szanse na skuteczność w polskich środowiskach niż działalność habitowych instytucji zakonnych.

Zgodnie z odnową soborową Vaticanum II, w myśl dekretu *Perfectae caritatis* i według wskazań Ojca Świętego Jana Pawła II, zawartych w jego adhortacjach apostołskich: 1) *Redemptionis donum*, wydanej z okazji nadzwyczajnego Jubileuszu Odkupienia (1983) i 2) *Vita consecrata* (1996), opublikowanej po Synodzie biskupów o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie (1994), zajęto się sprawami życia konsekrowanego w Kościele ełckim.

Bp dr Edward Samsel jako przewodniczący Komisji Episkopatu Polski do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego we mszy św. dziękczynnej za dar tegoż życia przewodząc koncelebrze dnia 16 października 1996 r. na Jasnej Górze w Częstochowie⁹, przy udziale wyższych przełożonych zakonnych, wygłosił wówczas płomienną homilię dziękczynną¹⁰.

Widzialnym znakiem uznania dla osób konsekrowanych i ich misji charyzmatycznej w Kościele i w świecie było również ustanowienie przez papieża Jana Pawła II w 1997 r. święta życia konsekrowanego, na dzień Ofiarowania Pana Jezusa w świątyni (2 lutego).

Już w pierwszą rocznicę tego wydarzenia w przeddzień tegoż święta, czyli dnia 1 lutego 1998 r. odbyło się w Ełku diecezjalne sympozjum poświęcone życiu konsekrowanemu na podstawie posynodalnej adhortacji apostołskiej *Vita consecrata*. Sympozjum temu przewodniczył wspomniany bp E. Samsel. Prelegentami byli wówczas: m. mgr Jolanta Olech USJK, przewodnicząca Konferencji Wyższych Przełożonych Zgromadzeń Żeńskich (Warszawa), która wygłosiła referat na temat: *Życie konsekrowane w służbie człowiekowi*¹¹, a także ks. dr Roman Forycki SAC (Ełk), ówczesny rektor Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Ełckiej, który mówił na temat: *Życie konsekrowane w służbie Kościoła*¹². Liturgia mszy św. koncelebrowanej w katedrze ełckiej pod przewodnictwem biskupa ełckiego, a w niej także wygłoszona przez niego homilia, wypełniły do końca przewidziany program tej uroczystości.

⁸ Pius XII, *Provida Mater Ecclesia*, „Acta Apostolicae Sedis” 47(1947), s. 114-124.

⁹ Była to kolejna rocznica konsekracji tej świątyni, a Kościół katolicki obchodził wówczas także 18. rocznicę wyboru Jana Pawła II (autora adhortacji *Vita consecrata*) na Stolicę Apostołą: *O życiu konsekrowanym – Informator*, Kuria Diecezjalna Ełk 1998, s. 6.

¹⁰ Tekst wygłoszonej homilii zob. tamże, s. 6-9.

¹¹ Tamże, s. 10-25.

¹² Tamże, s. 26-42.

Kuria Diecezjalna Ełcka przy tej okazji wydała w 1998 r.: *O życiu konsekrowanym – Informator*¹³, składający się z dwóch części. Część pierwsza zawiera: homilię bpa E. Samsela, wygłoszoną w Częstochowie i referaty – ze wspomnianego sympozjum ełckiego. Część drugą utworzyły prezentacje w 1998 r. instytutów zakonnych diecezji ełckiej – 6. męskich: kanonicy regularni, pallotyni, salwatorianie, salezjanie, bracia mniejsi konwentualni franciszkanie i zmartwychwstańcy; i 11 żeńskich: benedyktynki misjonarki, dominikanki, salezjanki, franciszkanki Rodziny Maryi, pallotynki, służki NMP Niepokalanej (honoratki), tereźjanki (od św. Teresy od Dzieciątka Jezus), urszulanki Serca Jezusa Konającego (zw. szarymi), siostry od Aniołów, służebnice Najświętszej Panny Maryi (obrzędki bizantyjsko-ukraińskiego) i loretanki.

Trzeba tu zauważyć, że zostały wyżej wymienione tylko formy wspólnotowe męskich i żeńskich instytutów zakonnych oraz stowarzyszeń życia apostołskiego. Nie uwzględniono w tym *Informatorze* świeckich instytutów i indywidualnych form życia konsekrowanego w świecie.

Z tego zestawienia (nawet tylko nazw popularnych instytutów męskich i żeńskich) można jednak wyprowadzić bardzo pozytywne wnioski, że nowo utworzona diecezja ełcka obfitowała już wówczas w wielkie i różnorodne bogactwo charyzmatów, wspomagających biskupów i kapłanów oraz wierny lud Boży, zdążający po licznych drogach zbawienia, do ojczyzny niebieskiej. Tu trzeba wyjaśnić, że instytuty życia konsekrowanego: zakonne i świeckie kierują się w swym życiu *Kodeksem Prawa Kanonicznego* i prawem własnym. To ostatnio wymienione prawo własne, zawarte w statutach zakonnych np. konstytucjach, dyrektoriach, zwyczajnikach pozwala osobom zakonnym na rozwój własnego charyzmatu.

W diecezji ełckiej następowała również stopniowo integracja osób życia konsekrowanego obu części diecezji, szczególnie sióstr zakonnych, gdyż organizowano regularne comiesięczne ich spotkania pod kierunkiem ojca duchownego Wyższego Seminarium Duchownego i siostry zakonnej referentki¹⁴.

Blizsze przygotowanie do jubileuszu diecezji

W 2012 r. w diecezji ełckiej przygotowano sprawozdania ze stanu diecezji tzw. *Ad limina Apostolorum*. Przygotowano więc m.in. w Kurii Biskupiej ankietę do wypełnienia dla osób życia konsekrowanego. Zawierała ona podstawowe pytania: podanie nazwy: instytutu zakonnego lub stowarzyszenia życia apostołskiego, albo instytutu świeckiego lub indywidualnej formy życia konsekrowanego. Charyzmat tych instytutów; nazwisko i imię założyciela (-lki), data i miejsce powstania placówki, od kiedy i kto zaprosił do Polski i do diecezji ełckiej oraz adres zamieszkania na terenie tejże diecezji, czym się zajmują te osoby konsekrowane, ilość placówek instytutu zakonnego, ilość osób na pla-

¹³ Zob. *O życiu konsekrowanym – Informator*, Kuria Diecezjalna Ełk 1998.

¹⁴ Zob. Wykaz referentek zakonnych w diecezji ełckiej.

cówkach. Odpowiedzi na te pytania dały mozaikowy obraz różnorodności charyzmatów Ducha Świętego i dostarczyły materiału do opracowania wspólnotowych i indywidualnych form życia konsekrowanego.

Biorąc pod uwagę wyniki zawarte w wyżej wymienionym *Informatorze* z r. 1998 i porównując je z wynikami ankiety, wypełnianej w Roku Życia Konsekrowanego, łatwo zauważyć, że w tej statystyce zaszły widoczne zmiany. Diecezja ełcka wzbogaciła się w 2015 r. o pięć różnych instytutów zakonnych: 4 zgromadzenia czynne: siostry albertynki, siostry Matki Bożej Miłosierdzia, siostry św. Elżbiety i nazaretanki oraz siostry klauzurowe: mniszki z Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel. Ze statystyki znikły natomiast: siostry służebnice Najświętszej Maryi Panny, obrządku bizantyjsko-ukraińskiego. Czy zgromadzenie ich zorganizowało dla swoich sióstr odrębne comiesięczne spotkania, czy też one opuściły teren diecezji ełckiej, nie wiadomo.

W tym kontekście trzeba zauważyć i docenić inicjatywę trzeciego z kolei biskupa ełckiego J. E. Jerzego Mazura SVD, który w 2004 r. sprowadził do swej diecezji mniszki karmelitanki klauzurowe, jako zaplecze modlitewne dla działalności biskupów i duchowieństwa hierarchicznego, zgromadzeń zakonnych czynnych oraz różnego rodzaju organizatorów nowej ewangelizacji.

Po ogólnym zapoznaniu się ze statystyką osób życia konsekrowanego w ciągu pierwszego ćwierćwiecza w diecezji ełckiej, zauważmy w 25. roku jej istnienia i twórczej działalności, czyli srebrnego jubileuszu, kondycję tegoż nurtu różnorodnych charyzmatów, ożywiających prężność Kościoła lokalnego. Warto dodać, że nie tylko pomnożyła się (wzrosła w diecezji do 15) wówczas liczba instytutów zakonnych, ale też pojawiły się odnowione formy indywidualnego i wspólnotowego życia konsekrowanego w świecie.

W związku z tym pojawiły się w Kościele dziewice konsekrowane, wdowy i wdowcy konsekrowani oraz życie pustelnicze, przeważnie męskie, chociaż już w czasach apostołskich są wzmianki o takich formach indywidualnych życia poświęconego Bogu¹⁵. Do potwierdzenia przez Kościół tej najstarszej formy indywidualnego życia konsekrowanego na początku wystarczyła ustna deklaracja wobec biskupa. Z czasem w rozwoju Kościoła wprowadzono uroczysty obrzęd konsekracji tych indywidualnych form życia. Taki stan trwał mniej więcej do XII w., czyli do soboru laterańskiego II (1139), kiedy to zaprzestano takich praktyk na rzecz rozwoju monastycznego życia (zakonnego). Sobór Watykański II powrócił w tym zakresie do praktyk wczesnochrześcijańskich.

Świętowanie jubileuszu 25-lecia życia konsekrowanego w diecezji ełckiej

Genezy świętowania jubileuszy należy szukać w *Piśmie Świętym Starego Testamentu* (Kpł 25, 10-12). Rok jubileuszowy diecezji, to – jakby na trasie

¹⁵ Np. O wdowach w: 1 Tm 5, 6. Wspomniany tu krąg wdów, uważany jest za pierwszy zarys instytucji zwanej później jako „ordo viduarum”.

szybkiego ruchu – dłuższy przystanek, na którym trzeba zwolnić tempo działalności, dokonać przeglądu osiągnięć i poświęcić więcej czasu na uwielbienie Boga i dziękczynienie Mu za hojne dary oraz okazać wdzięczność ludziom. Przez analogię możemy tu przytoczyć cytat z 2 Listu św. Pawła do Koryntian: „Wszystko to bowiem dla was, aby w pełni obfitująca łaska zwiększyła chwałę Bożą przez dziękczynienie wielu” (2 Kor 4, 15).

W diecezji ełckiej godne uwagi staje się to „dziękczynienie wielu” w zorganizowanych grupach. Na pierwszy plan wysunięta została właśnie grupa osób konsekrowanych w instytutach zakonnych i stowarzyszeniach życia apostołskiego oraz w instytutach świeckich i w formach indywidualnych. Osoby konsekrowane w Ełku dnia 2 lutego 2017 r. już po raz dwudziesty celebrowały swe święto, ustanowione przez św. Jana Pawła II w 1997 r. Jubileuszowy dzień życia konsekrowanego został przygotowany przez Wydział Zakonny Ełckiej Kurii Biskupiej. W imieniu J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza mgr. lic. Jerzego Mazura organizacją uroczystości świątecznych zajęli się: referentka zakonna s. przełożona mgr Goretti A. Mirecka OSB i ojciec duchowny Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Ełckiej ks. dr Stanisław Józwiak.

Uroczystości jubileuszowe, zgodnie z planem, składały się z dwóch części: liturgicznej – celebrowanej w godz. ok. 9.15-11.00 w katedrze ełckiej pw. św. Wojciecha i sympozjalnej w godz. 11.20-12.50 w Centrum Administracyjno-Pastoralnym na najniższej kondygnacji w sali konferencyjnej.

Część liturgiczna miała charakter dziękczynny. Rozpoczęła się od adoracji Najświętszego Sakramentu i modlitwy dziękczynienia Panu Bogu za dar nowej diecezji. Kulminacyjnym punktem tej części była celebracja Eucharystii pod przewodnictwem J. E. Ks. Bp. Ordynariusza, podczas której w liturgii Słowa i Eucharystii wzięły czynny udział osoby konsekrowane z całej diecezji. Homilię wygłosił biskup pomocniczy J. E. Ks. Bp mgr Romuald Kamiński. Następnie osoby konsekrowane odnowiły swe śluby, a po przyjęciu Komunii Świętej życzenia i podziękowania dla księży biskupów w imieniu osób konsekrowanych złożyła siostra referentka Goretti w towarzystwie innych sióstr, wręczając Pasterzom Diecezji piękne kwiaty (białe storczyki). Śpiewem liturgicznym wraz z chórem i grą na organach ubogaciła liturgię jubileuszową s. mgr Aniela M. Wiecka OSB. Uroczystości liturgiczne zakończone zostały jubileuszowym błogosławieństwem pasterskim.

Po krótkiej przerwie „na kawę i ciastko”, rozpoczęła się druga część uroczystości – sympozjalna. Obrady otworzył i im przewodniczył ks. dr Stanisław Józwiak. Wygłoszone zostały trzy krótkie referaty, obrazujące: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość życia konsekrowanego w diecezji ełckiej: *Wspólnotowe i indywidualne formy życia konsekrowanego* (rys historyczny) w jubileuszowej diecezji ełckiej przedstawiła s. dr hab. Ambrozja J. Kalinowska OSB, prof. UWM (Olsztyn). *Życie zakonne w diecezji ełckiej wobec wyzwań współczesności i jego aktualne uwarunkowania* ukazała s. mgr Fidelis E. Kozak OP (Orzysz). *Kierunki rozwoju życia konsekrowanego i wizję przyszłości* wskazał

ks. dr Jacek Stefański (Wigry). *Postulaty praktyczne przedłożył i dyskusję poprowadził* ks. dr Stanisław Józwiak (Elk). Część artystyczną zaprezentowała schola z parafii Najświętszego Serca Jezusowego, prowadzonej przez księży Kanoników Laterańskich św. Augustyna w Elku. Na końcu tego spotkania całość podsumował ks. bp Jerzy Mazur SVD. Agapa i błogosławieństwo pasterskie wypełniły do końca zamierzony przez organizatorów program.

Zakończenie

Obecnie na terenie diecezji elckiej pracuje 108 sióstr w 15 instytutach zakonnych i 21 domach. Ponadto w formach indywidualnych życia konsekrowanego jest tam 16 kobiet. W sumie razem są w diecezji 124 osoby konsekrowane, żeńskie. Osoby te modlą się i pracują, zgodnie ze swoimi charyzmatami. Najwięcej sióstr jest zatrudnionych w domach pomocy społecznej. Na drugim miejscu jest obsługa kościołów parafialnych. Na trzecim prowadzenie szkół i przedszkoli. Najmniej sióstr pracuje w katechezie. W diecezji elckiej modlą się i pracują także zakony męskie: franciszkanie, kanonicy regularni, pallotyni, salezianie i salwatorianie. Nie ma już księży zmartwychwstańców.

Z krótkich, przedłożonych wyżej refleksji nad formami życia konsekrowanego w Kościele Elckim wynika, że formy te już zakorzeniły się i zapisały głęboko w fundamencie i strukturze diecezji. „Paweł sadił, Apollo podlewał, a Pan Bóg dawał wzrost” (1 Kor 3,6).

Wykaz referentek zakonnych w diecezji elckiej:

1. s. Agnia Białczak OSB (1992-1993)
2. s. Bolesława Dębska RM (1993-1996)
3. s. Janina Racziewicz OSB (1996-2001)
4. s. Zofia Trzonkowska SAC (2001-2004)
5. s. Emiliana Dzido OSB (2004-2009)
6. s. Teresa Wolska OSB (2009-2010)
7. s. Nazaria Nizio OSB (2010-2015)
8. s. Estera Strus OSB (2015-2016)
9. s. Goretti Mirecka OSB (2016-)

Wykaz instytutów życia konsekrowanego w diecezji elckiej:

1. albertynki 3 (1 dom)
2. benedyktynki misjonarki 20 (3 domy)
3. dominikanki 3 (1 dom)
4. elżbietanki 2 (1 dom)
5. franciszkanki Rodziny Maryi 24 (3 domy)
6. loretanki 3 (1 dom)
7. M.B. Miłosierdzia 3 (1 dom)
8. nazaretanki 3 (1 dom)
9. od Aniołów 3 (1 dom)

10. pallotyński 8 (1 dom)
11. salezjański 8 (1 dom)
12. służki NMP 5 (2 domy)
13. tereziański 9 (2 domy)
14. urszulański SJK 6 (2 domy)
15. karmelitanki 8 (1 dom)

Wykaz użytych skrótów zakonnych:

- CP – Congregatio Passionis D. N. Iesu Christi
- OFM – Ordo Fratrum Minorum
- OP – Ordo Praedicatorum
- OSB – Ordo S. Benedicti
- RM – Rodzina Maryi
- SAC – Societas Apostolatus Catholici
- USJK – Urszulanki Serca Jezusa Konającego

**COMMUNAL AND INDIVIDUAL FORMS OF CONSECRATED LIFE
IN THE 25 YEAR JUBILEE OF THE ELK DIOCESE
(HISTORICAL OUTLINE)**

Summary

There have existed and developed various forms of convent life in the Elk Diocese for 25 years. The formation of individuals for consecrated life has been continuing as well. First of all, the article outlines the main forms of consecrated life. Next, it presents the activities and achievements in favour of establishing and a proper development of consecrated life forms in the diocese. The structure and people responsible for that accomplishment, as well as the statistics of the congregations and people being part of the consecrated life are presented. The different undertakings and symposiums, prayer and educational meetings and other forms of support are mentioned. Bishop Edward Samsel, who has been responsible for the diocese's consecrated life, as well as having been Chairman of the Episcopal Commission of Poland for Institutes of Consecrated Life, has played a huge role in that respect. The carried out analysis has allowed to determine that consecrated life forms have been deeply rooted and imprinted in the foundation and structure of the diocese.

Key words: The Elk Diocese, consecrated life, formation, consecration.